

studio galerije · forum ·

5

jasna maretić

ožujak 1976.

centar za kulturu i informacije zagreba
preradovićeva 5

Center for the Study of the History of the
University of California, Berkeley

predgovor

Pejzaž Dalmacije poslužio je u više navrata kao bitna odrednica (ponekad i) prekretnica našeg likovnog slikarstva. Vidović, Job, Babić, Tartaglia, Gliha, Šimunović, Skurjeni, samo su ovom prigodom navedeni slikari koji su na različite načine koristili likovnost južnjačkog, dalmatinskog motiva. Gliha, Job, Vidović izoštranim senzibilitetom uzimaju nove, a »gotove« forme — oni u pejzažu pronalaze svoju slikarsku formu — gromače ili katedrale; Tartaglinoj prizmi ekstrakcije motivi Budve i Poreča nisu presudni, oni su u nizu njegovih ostalih motiva; Skurjeni nam na nov način sivo-bijelo-plavog kolorita stvara tipičan južnjački, krški kolorit kamena i mora. Usudujem se izreći da se ni u jednom slučaju motiv nije bitno izmijenio, »prefabricirao« i pored apstrakcija i ekstrakcija. Štaviše, njemu su po prirodno datoj formi tokovi suvremene umjetnosti predodredili ulazak u slikarstvo. Slikarske slutnje oblika postojale su prije otkrića krajolika, motiva, novog predmeta, te su se sretno poistovjetili u novoj likovnoj formi. Svaki put je to slikarstvo rođeno iz određenih estetskih postavki i teza, a motiv i pejzaž, bez obzira koliko ostaju bitnim preduvjetom (Glihini pejzaži recimo) dolaze a posteriori.

Motiv se žrtvuje slikarstvu u ime Umjetnosti. Umjetnik se, dakle, postavlja kao tragač za imaginarnom slikom i za imaginarnim krajolikom kao adekvatom. Metodom, dakle, dedukcije. Razlozi tomu su u još uvijek u nas prisutnoj tezi da slikarstvo ima biti odraz stvarnosti i da je umjetnost »elitna« ako ne postoji isprika ili »prevodilac«, a što pejzaž kao motiv još sadrži. Sve je ovo rečeno da bismo se lakše uveli u slikarstvo Jasne Maretić. A ono ima upravo obratne odnose motiva i forme.

No ako se polariziraju, kao u ovom slučaju, odnosi motiva i forme, krajolika i umjetnosti, ne znači da time želimo staviti pozitivan ili negativan predznak ijednom rješenju. To su tek putevi jednom cilju koji možda pomažu valorizaciju djela, ali za sud o vrijednosti nisu presudni.

Put Jasne Maretić je nešto drugačiji od uobičajenog: ona ga ne određuje prema općoj slici, nasilno unutar velikog svijeta pronaći kolač koji bi između njih i njoj odgovarao, već iz svojih iskustava i spoznaja (životnih i likovnih) stvara slike koje same traže svoje staze i svoje puteve. Njeni motivi — more i morska fauna — nisu pronađeni zbog slikarstva i Umjetnosti samo. Oni su tu iz tko zna kojih sve subjektivnih, pridošlih i unutarnje nametnutih razloga. Kad su, međutim, jednom morske alge izišle van, ubrzo su velikom sposobnošću prilagođavanja svijetu boje i poteza postale nešto od likovnog fenomena. Kao da

zrinka jurčić

se dugim promatranjem unutarnjih zbivanja, motiv morao preinačiti, pretočiti u nešto drugo. Dobio je novu simboliku i nova značenja, a ne samo vrijednost »osvještenog fenomena«. U »čistoj« umjetnosti motiv se koristi samo za fiksiranje likovnih iskustava; u njenom slikarstvu služi za fiksiranje životnih spoznaja preko likovnih. Po prirodi su voda i njeno bilje već apstraktni, a zbog gipkosti, promjenljivosti i dinamičnosti sposobni su trenutnim konstelacijama sugerirati raspoloženja i »stanja duše«. Kad se k tomu, kao u njenom slučaju, maksimalno koriste svojstva boja, onda se može govoriti o prvotnoj i početnoj inspiraciji morskim algama što se još jedino zadržalo u naslovu njenih slika. Boja tu suvereno vlada — ona se rasteže, vijuga, drhti, treperi, ispresijeca, razlijeva i miješa; intenzitet (kvalitativni i količinski) se smanjuje i jača u naglim oscilacijama.

Kao da se morski talas ovaj tren odvojio od mora, u letu pomiješao sa bojama, pljusnuo na platno ili ga samo ovlaš dodirnuo i ostavio tragove čudesnih i neponovljivih kombinacija. Njeno je slikarstvo doista dekorativno, ali u dobrom smislu pojma i što je značajnije ne manirira — ne stvara maniru — ni od svojih motiva ni svojih formi. Ili bar ne zasada.

Ako bismo tražili stilske paralele između njena slikarstva i slikarstva XX-tog stoljeća, onda bismo zasigurno pronašli više usporedbi. Pronašli bismo elemente i lirske apstrakcije i secesije i psihodeličkog slikarstva 70-tih godina našeg stoljeća, a da nijedna usporedba nije ni potpuna ni pravedna. Secesionističko se slikarstvo pojavilo u novoj varijanti u umjetnosti hipi i pop-pokreta, u tzv. psihodeličkoj umjetnosti i tu su, možda, u načinu korištenja boje i karakterističnoj kombinatorici različitih kolorističkih intenziteta, neke dodirne točke. Ishodišta i slikarska opravdanja sasvim su, međutim, različita. Pojava, opet, lirske apstrakcije imala je svoje prve razloge u zatvorenom svijetu uvijek novih umjetničkih izražajnih mogućnosti. Ove su usporedbe stoga uvjetne, a i to samo zbog lakšeg katalogiziranja i svrstavanja u mozgovne pretince.

Njena se slika stvara polagano u mislima da bi bila stvorena za jedan čist dah. Ništa mu stranog — umjetničkog — ne prethodi. Slika ne pretendira biti, prije svega, čista Umjetnost, »smišljena umjetnička tvorevina«; ona to u konačnici ili jeste ili nije. Slika Jasne Maretić spontana je registracija intuitivnih i iracionalnih spona autora, promatranog motiva i onog (za ovo slikarstvo toliko značajnog) dodatka i uključivanja nekih osnovnih životnih spoznaja. I kada je to jedinstvo potpuno, nastaje dobra slika.

katalog

1. Cvjetanje mora
2. Crvena igra
3. Imaginarni pejzaž II
4. Buket u krugu
5. Stremljenje
6. Imaginarni pejzaž III
7. Usjek I
8. Usjek II
9. Arabeska flore
10. Imaginarna krošnja
11. Talozi
12. Ljeto
13. Morski jahač
14. Obala boje sedefa
15. Gibanje II
16. Nemir
17. Nošeno valom
18. Jesenja
19. Naglasak žutog
20. Zapis uz obalu

ulje na platnu 1973 111x140 cm
ulje na platnu 1973 145x106 cm
ulje na platnu 1974 127x130 cm
ulje na platnu 1974 dijam. 84 cm
ulje na platnu 1974 126x126 cm
ulje na platnu 1974 149x105 cm
ulje na platnu 1974 163x130 cm
ulje na platnu 1974 163x130 cm
mlje na platnu 1975 100x126 cm
ulje na platnu 1975 140,5x100,5 cm
ulje na platnu 1975 119x84,5 cm
ulje na platnu 1975 80x60 cm
ulje na platnu 1975 110x117 cm
ulje na platnu 1975 75x 75 cm
ulje na platnu 1975 75x100 cm
ulje na platnu 1975 93,5x69 cm
ulje na platnu 1975 43,5x57,5 cm
ulje na platnu 1976 123x171 cm
ulje na platnu 1976 100x100 cm
ulje na platnu 1976 43,5x57,5 cm

JASNA MARETIĆ rođena je 1. V 1939. godine u Vinkovcima. Diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1963. godine u klasi prof. Marina Tartaglie. Živi i radi u Labinu, Karla Kranjca 31.

NAGRADE

- 1973 Diploma »Grisia« 73
1974 Diploma za slikarstvo IV ARS Histriae 1974

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1969 Cremona, Galeria D' Arte »La Cornice« (s Josipom Diminićem)
1973 Zagreb, Salon HDLU
1974 Labin, Narodni muzej; Rovinj, Zavičajni muzej
1975 Rijeka, Izložbeni salon Doma JNA
Vukovar, Zbirka Bauer — Galerija umjetnina
Vinkovci, Galerija umjetnosti — Likovni salon

SKUPNE IZLOŽBE

- 1967 Zagreb (Umjetnički paviljon ULUH), Vinkovci, Osijek (Biennale Slavonaca)
1968 Labin (Narodni muzej), Opatija (Umjetnički paviljon): Labinski atelieri, Beograd (Dom JNA), Rijeka (Dom JNA): Likovni umjetnici Istre i Hrvatskog primorja
Poreč (Istarska sabornica): VIII Annale Poreč
1969 Labin (Narodni muzej), Titovo Užice, Požega, Čačak (Galerija »Nadežde Petrović«), Kraljevo, Kragujevac, Kruševac, Poreč (Internacionalni klub): Labinski atelieri
Cremona (Galleria D' Arte »La Cornice«: Dalla natura all' arte Pescarolo — Cremona (Biblioteca civica di Pescarolo): XIV Mostra di pittura
1970 Labin (Narodni muzej), Cremona (Galleria D' Arte »La Cornice«): III Labinski atelieri
Rovinj (Muzejska zbirka), Labin (Narodni muzej)
Piran (Mestna galerija): Ars Histriae I
Zadar, VI Plavi salon
Zagreb, Split, Varaždin: 8 mart

- 1971 Labin (Narodni muzej), Celje (Likovni salon): IV labinski atelieri
Beograd (Galeria NUBS i Crveni salon): Istarski umjetnici Labin (Narodni muzej), Piran (Mestna galerija), Pula (Izložbeni salon): Ars Histriae II
1972 Imola: Pittori di Pola
Labin (Narodni muzej), Motovun (Galerija Motovun), Pula (Izložbeni salon): V Labinski atelieri
Piran (Mestna galerija), Rovinj (Muzejska zbirka), Labin (Narodni Muzej), Pula (Izložbeni salon): Ars Histriae III
Poreč (Istarska Sabornica): XII Annale Poreč
Vinkovci (Galerija umjetnosti): Likovni umjetnici Slavonci
1973 Pula (Dom JNA): 8 mart
Rijeka (Moderna galerija): VII Biennale mladih
Rovinj (Muzejska zbirka), Labin (Narodni muzej), Pazin (Etnografski muzej Istre): Izložba istarskih likovnih umjetnika
Labin (Narodni muzej): VI Labinski atelieri
Zagreb (Umjetnički paviljon): Otkupi 1972/73
1974 Zagreb (Umjetnički paviljon): Likovne teme danas
Rovinj (Muzejska zbirka), Labin (Narodni muzej), Piran (Mestna galerija), Pula (Izložbeni salon): IV Ars Histriae
1975 Beograd (Galerija Doma JNA)
Subotica, Zrenjanin: Likovni umjetnici Rijeke
Labin (Narodni muzej): VII Labinski atelieri
Zagreb (HDLU, Galerija »Karas«): Stalni postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Labin (Narodni muzej): Labinski atelieri (crteži)

O JASNI MARETIĆ PISALI SU:

Vanda Ekl, Elda Fezzi, Tatjana Arambašin, Matko Peić, Josip Škunca, Bogdan Mesinger, Ivo Ostoja, Silvija Babić, Milan Zinaić, Virgilio Giuricin, Vlado Bužančić, Zdenko Rus, Vladimir Maleković, Zrinka Jurčić itd.

Izdavač:	STUDIO GALERIJE FORUM Centra za kulturu i informacije Zagreba
Za izdavača	JAKŠA SINGER
Urednik kataloga	FEDOR LIČINA
Predgovor	ZRINKA JURČIĆ
Fotografije	BRANIMIR BAKOVIĆ
Likovna postava izložbe	JASNA MARETIĆ ŽELJKO SABOL
Tehnička postava izložbe	BRANIMIR ĆILIĆ BORIS ŠVALJEK
Plakat	JASNA MARETIĆ IVICA STANČIN
Tisak plakata	Sitotisak Centra za kulturu i informacije Zagreba, Preradovićeve 5
Tisak	TEHNIČKA KNJIGA, ZAGREB
Naklada	300 komada

